

ΣΤΕ 2026/2016 [Περιβαλλοντική αδειοδότηση εγκατάστασης επεξεργασίας απορριμμάτων πλησίον αεροδρομίου στρατιωτικής μονάδας]

Περίληψη

-Οι ισχύουσες διατάξεις δεν καθιερώνουν, μεν, απόλυτη απαγόρευση εγκατάστασης δραστηριοτήτων διαχείρισης απορριμμάτων σε ορισμένη απόσταση από κάθε είδους αεροδρόμιο, αλλά εξαρτούν τη νομιμότητα χωροθέτησης χώρων εναπόθεσης, υγειονομικής ταφής ή ανακύκλωσης απορριμμάτων σε ορισμένη απόσταση από αεροδρόμια ορισμένων κατηγοριών, από την έγκριση των αρμοδίων για τη ρύθμιση της αεροπορίας οργάνων, χωρίς, μάλιστα, να επιχειρούν διάκριση μεταξύ εγκαταστάσεων διαχείρισης ανοικτού ή κλειστού τύπου. Παραλλήλως, επιβάλλουν, κατά γενικό κανόνα, τη λήψη μέτρων στις περιοχές που γειτνιάζουν με αεροδρόμια για τον περιορισμό ή την εξάλειψη των χώρων εναπόθεσης απορριμμάτων, αφού οι χώροι αυτοί θεωρείται, καταρχήν, κατά τη σαφή διατύπωση των διατάξεων αυτών, ότι προσελκύουν τη δραστηριότητα των πτηνών. Οι ίδιες διατάξεις, τέλος, προβλέπουν τη δυνατότητα πλήρους απαγόρευσης με απόφαση του Διοικητή της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας της λειτουργίας σε ορισμένη ακτίνα από τα αεροδρόμια εγκαταστάσεων ανοικτού τύπου για την επεξεργασία αποβλήτων.

-Από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι η αρχική πρόβλεψη που περιείχε η καταρτισθείσα ΜΠΕ του επίμαχου έργου, ήταν ότι η κομποστοποίηση βιοαποδομήσιμων αποβλήτων, η οποία συμπεριλαμβάνεται στις εργασίες που θα διεξάγονται στην παραπάνω μονάδα, θα ελάμβανε χώρα σε ανοιχτούς χώρους. Στη συνέχεια, λόγω των αρνητικών γνωμοδοτήσεων του ΓΕΕΘΑ και της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας, καταρτίσθηκε και υποβλήθηκε στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση από την Περιφέρεια Πελοποννήσου «τεχνική έκθεση μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων» με αντικείμενο τη διεξαγωγή των εργασιών κομποστοποίησης σε κλειστό κτίριο, με το περιεχόμενο δε αυτό εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων υπό την αντίληψη ότι, με τον τρόπο αυτό, ελαχιστοποιούνται οι επιπτώσεις της δραστηριότητας στο περιβάλλον. Και μετά, όμως, την τροποποίηση αυτή, μέρος των δραστηριοτήτων που θα εκτυλίσσονται στα ως άνω δύο γήπεδα, θα λαμβάνουν χώρα στο ύπαιθρο. Τόσο τα αστικά στερεά απόβλητα όσο και τα ανακυκλώσιμα υλικά θα εναποτίθενται από τα απορριμματοφόρα σε χώρο στεγασμένο, αλλά ημιυπαίθριο, εντός της χοάνης τροφοδοσίας του Κέντρου Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών. Κατά τη μηχανική διαλογή, εξάλλου τα ανατρεπόμενα οχήματα θα αδειάζουν το περιεχόμενό τους σε χώρο υποδοχής που θα έχει τη μορφή φρεατίου τροφοδοσίας, ενώ, σε περίπτωση ταυτόχρονης ή σωρευμένης έλευσης απορριμματοφόρων θα γίνεται εκφόρτωση στο χώρο υποδοχής υλικού, και στη συνέχεια, τα απορρίμματα θα σύρονται με περονοφόρο ή φορτωτή στην υποδοχή

της μονάδας διαλογής του ΚΔΑΥ. Οι εγκαταστάσεις, εξάλλου, εντός των οποίων θα λαμβάνουν χώρα οι ως άνω δραστηριότητες, δεν αποτελούν, μεν, δομή εντεταγμένη στο προβλεπόμενο από το ΠΕΣΔΑ σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης στερεών αποβλήτων, στην προσβαλλόμενη, όμως, πράξη, τίθεται ο όρος της πλήρους αποκατάστασης του χώρου στην πρότερή του μορφή, μόνον «εφόσον [το έργο] δεν ενταχθεί στο πλαίσιο της προβλεπόμενης από το οικείο ΠΕΣΔΑ ολοκληρωμένης διαχείρισης στερεών αποβλήτων...», αντιθέτως δε υπάρχει ειδική πρόβλεψη των ενεργειών στις οποίες θα πρέπει να προβεί ο κύριος του έργου «... μετά την πάροδο του τριετούς χρονικού διαστήματος εφόσον κριθεί σκόπιμη η συνέχιση της λειτουργίας του...» στην εκπονηθείσα Μ.Π.Ε. προβλέπεται η δυνατότητα αξιοποίησης των εγκαταστάσεων του έργου ως σταθμού μεταφόρτωσης και για την δεματοποίηση ανακυκλώσιμων υλικών στο πλαίσιο του ΠΕΣΔΑ. Αλλά και κατά τη γνωμοδοτική διαδικασία που προηγήθηκε της προσβαλλόμενης πράξης μελετήθηκε σοβαρώς η λειτουργία της επίμαχης εγκατάστασης σε μόνιμη βάση.

-Ενόψει των ανωτέρω, το επίμαχο έργο διαχείρισης στερεών αποβλήτων, του οποίου, άλλωστε, έχει μελετηθεί σοβαρώς η ένταξη στο ΠΕΣΔΑ Πελοποννήσου και, κατά συνεκδοχή, η μόνιμη λειτουργία του, έπρεπε, αφενός, μεν να μελετηθεί κατά συνεκτίμηση της άμεσης γειτνίασής του με το προαναφερόμενο αεροδρόμιο, αφετέρου δε να τύχει της εγκρίσεως των αρμοδίων κατά την αεροπορική νομοθεσία διοικητικών οργάνων, πολύ περισσότερο λόγω της υπαίθριας διενέργειας μέρος των δραστηριοτήτων του, η οποία θα επέτρεπε, υπό τις νόμιμες προϋποθέσεις, ακόμη και την απαγόρευση των δραστηριοτήτων αυτών σε κανονιστικό επίπεδο. Οι ισχυρισμοί, εξάλλου, του παρεμβαίνοντος Δήμου περί της εξαιρετικά περιορισμένης λειτουργίας του αεροδρομίου και μόνο για πτήσεις ελικοπτέρων και όχι αεροσκαφών, καθώς και οι αντίστοιχες παραδοχές της ΜΠΕ, σύμφωνα με τις οποίες το αεροδρόμιο είτε συνιστά απλό ελικοδρόμιο είτε δεν λειτουργεί καθόλου, δεν απήλλασσαν τη Διοίκηση από την υποχρέωση να μελετήσει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις του έργου έχοντας δεδομένη τη λειτουργία του, έστω περιορισμένη, προεχόντως για το λόγο ότι έχει ήδη αποτελέσει αντικείμενο χωροταξικού σχεδιασμού. Με το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας Πελοποννήσου προβλέπεται η ανάπτυξη του αεροδρομίου Τρίπολης προδήλως ως υπαρκτό, και η μετατροπή του από στρατιωτικό σε πολιτικό. Το εν λόγω έργο, εξάλλου, θα έπρεπε να είχε μελετηθεί και κατά συνεκτίμηση της άμεσης γειτνίασης με την στρατιωτική εγκατάσταση, εντός της οποίας διαμένουν επί σημαντικό, κατά τα κοινώς γνωστά, χρονικό διάστημα χιλιάδες πολίτες που εκπληρώνουν τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις.

Πρόεδρος: Χρ. Ράμμος

Εισηγητής: Χρ. Ντουχάνης

Βασικές σκέψεις

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή ζητείται η ακύρωση της 5723/415/15.2.2013 απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, με την οποία εγκρίθηκαν περιβαλλοντικοί όροι για το έργο «Εγκατάσταση συστήματος δεματοποίησης, μηχανικής διαλογής και κομποστοποίησης σε κλειστό κτίριο μη επικίνδυνων Αστικών Στερεών Αποβλήτων (ΑΣΑ) Δήμου Τρίπολης Π.Ε. Αρκαδίας με προσωρινή αποθήκευση και μεταφόρτωση». Ως συμπροσβαλλόμενη με την αίτηση πρέπει να θεωρηθεί και η σιωπηρή απόρριψη της προσφυγής (αρ. πρωτ. 1183/14.3.2013) του άρθρου 8 του ν. 3200/1955 (Α΄97), που άσκησαν οι αιτούντες κατά της ως άνω έγκρισης περιβαλλοντικών όρων.
3. Επειδή, όπως προκύπτει από την 5613/18.2.2014 πράξη παροχής πληρεξουσιότητας στην υπογράφουσα το δικόγραφο της αιτήσεως ακυρώσεως δικηγόρο, της συμβολαιογράφου Τριπόλεως, Αλεξάνδρας Σταθοπούλου, ο πρώτος και ο τρίτος εκ των αιτούντων είναι κάτοικοι Τριπόλεως και ο δεύτερος αιτών είναι κάτοικος της Τοπικής Ενότητας Αγίου Κωνσταντίνου Τριπόλεως. Εξάλλου, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, ο χώρος όπου θα εγκατασταθεί η επίμαχη δραστηριότητα απέχει περί τα 690 μ. από τα όρια του οικισμού Αγίου Κωνσταντίνου (σελ. 12, 91, 93 της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων) και 1,4 - 1,6 χλμ. από τα όρια της Τρίπολης (σελ. 15 - 16, 93 ΜΠΕ), δηλαδή ευρίσκεται σε τέτοια απόσταση από τον τόπο κατοικίας των αιτούντων, ώστε οι ίδιοι, ενόψει του μεγέθους και τη φύσεως του έργου, να θεμελιώνουν έννομο συμφέρον για την άσκηση της παρούσης αιτήσεως ακυρώσεως, η οποία ασκείται και κατά τα λοιπά παραδεκτώς και είναι περαιτέρω εξεταστέα.
4. Επειδή, εξάλλου, με προφανές έννομο συμφέρον και εν γένει παραδεκτώς παρεμβαίνει επιδιώκοντας τη διατήρηση της προσβαλλόμενης πράξης ο Δήμος Τρίπολης, στη διαχείριση των στερεών αστικών αποβλήτων του οποίου αποσκοπεί η πράξη αυτή.
5. Επειδή, η περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων που ενδέχεται να προκαλέσουν επιπτώσεις στο περιβάλλον, ρυθμίζεται ήδη από τις διατάξεις του ν. 4014/2011 (Α΄209) οι οποίες, σύμφωνα με το άρθρο 31 του ίδιου νόμου, αντικατέστησαν τις αντίστοιχες των νόμων 1650/1986 (Α΄160) και 3010/2002 (Α΄91). Έτσι, το άρθρο 1 του ν. 4014/2011, το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 31 παρ. 1 του ίδιου νόμου, αντικαθιστά το άρθρο 3 παρ. 1 του ν. 1650/1986, όπως ίσχυε, ορίζει τα εξής: «1. Τα έργα και οι δραστηριότητες του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, των οποίων η κατασκευή ή λειτουργία δύναται να έχουν επιπτώσεις στο περιβάλλον, κατατάσσονται σε δύο κατηγορίες (Α και Β) ανάλογα με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον. Η πρώτη κατηγορία (Α)

περιλαμβάνει τα έργα και τις δραστηριότητες τα οποία ενδέχεται να προκαλέσουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και για τα οποία απαιτείται η διεξαγωγή Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) προκειμένου να επιβάλλονται ειδικοί όροι και περιορισμοί για την προστασία του περιβάλλοντος σχετικά με το συγκεκριμένο έργο ή δραστηριότητα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 2, 3 και 4 του παρόντος [του ν. 4014/2011]. Τα έργα και οι δραστηριότητες της κατηγορίας Α κατατάσσονται: α) σε αυτά που ενδέχεται να προκαλέσουν πολύ σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και αποτελούν την υποκατηγορία Α1 και β) σε αυτά που ενδέχεται να προκαλέσουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και αποτελούν την υποκατηγορία Α2. Η δεύτερη κατηγορία (Β) περιλαμβάνει έργα και δραστηριότητες τα οποία χαρακτηρίζονται από τοπικές και μη σημαντικές μόνο επιπτώσεις στο περιβάλλον και υπόκεινται σε γενικές προδιαγραφές, όρους και περιορισμούς που τίθενται για την προστασία του περιβάλλοντος, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 8. Η κατάταξη των έργων και δραστηριοτήτων γίνεται βάσει των σχετικών κριτηρίων του Παραρτήματος Ι». Περαιτέρω, το άρθρο 2 του ν. 4014/2011, το οποίο, κατά το άρθρο 31 παρ. 2 του ίδιου νόμου, αντικατέστησε, από κοινού με τα άρθρα 3 - 10 και 17, το άρθρο 4 του ν. 1650/1986, όπως ίσχυε (πλην της παρ. 10 στ. ε'), προβλέπει στις παρ. 1 και 2 ότι «1. Για την πραγματοποίηση νέων έργων ή δραστηριοτήτων κατηγορίας Α ή τη μετεγκατάσταση ήδη υφιστάμενων απαιτείται διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης με τη διεξαγωγή ΜΠΕ και έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ). 2. Ο φορέας του έργου ή της δραστηριότητας της κατηγορίας Α δύναται να ζητήσει τη γνωμοδότηση της αρμόδιας περιβαλλοντικής αρχής με την υποβολή φακέλου Προκαταρκτικού Προσδιορισμού Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων (ΠΠΠΑ), πριν την υποβολή ΜΠΕ. Στο πλαίσιο της ΠΠΠΑ, ο φορέας του έργου ή της δραστηριότητας δύναται να διενεργήσει δημόσιο διάλογο αναφορικά με τα βασικά τεχνικά χαρακτηριστικά του έργου ή της δραστηριότητας και τις ενδεχόμενες κύριες περιβαλλοντικές επιπτώσεις». Εξάλλου, το περιεχόμενο της γνωμοδότησης κατά το στάδιο της ΠΠΠΑ προβλέπεται στην παρ. 3, το περιεχόμενο της ΑΕΠΟ στην παρ. 7, τέλος δε, στην παρ. 13 διαλαμβάνεται εξουσιοδότηση για την περαιτέρω εξειδίκευση των διαδικασιών και των κριτηρίων, βάσει των οποίων διενεργείται η περιβαλλοντική αδειοδότηση και τη ρύθμιση συναφών θεμάτων με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Περαιτέρω, διατάξεις σχετικές με την περιβαλλοντική αδειοδότηση ειδικώς των έργων και δραστηριοτήτων της υποκατηγορίας Α2 περιέχονται στο άρθρο 4 του ν. 4014/2011, στην παρ. 1 του οποίου ορίζεται ότι η έγκριση των περιβαλλοντικών όρων των έργων και δραστηριοτήτων της υποκατηγορίας αυτής γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, στη δε παρ. 2 περιγράφονται τα στάδια της

διαδικασίας έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για έργα και δραστηριότητες της ως άνω υποκατηγορίας. Εξάλλου, το άρθρο 11 του ν. 4014/2011, το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 31 παρ. 4 του ίδιου νόμου, αντικατέστησε το άρθρο 5 παρ. 1 του ν. 1650/1986, διαλαμβάνει στην παρ. 4 εξουσιοδότηση για την έκδοση αποφάσεων του ΥΠΕΚΑ, οι οποίες θα καθορίζουν τα περιεχόμενα του φακέλου της ΜΠΕ ανά υποκατηγορία έργου ή δραστηριότητας, τυχόν απαιτούμενες γνωμοδοτήσεις φορέων, το περιεχόμενο της ΜΠΕ και τα λοιπά συνοδευτικά στοιχεία ανάλογα με το είδος του έργου ή της δραστηριότητας και, περαιτέρω, ότι τα περιεχόμενα της μελέτης περιέχουν τουλάχιστον τα αναφερόμενα στο Παράρτημα II στοιχεία, στο δε άρθρο 19 του ν. 4014/2011, το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 31 παρ. 5 του ίδιου νόμου, αντικατέστησε το άρθρο 5 παρ. 2 και 3 του ν. 1650/1986, τίθενται οι κανόνες που διέπουν τη γνωμοδότηση των φορέων και τη δημόσια διαβούλευση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης, ορίζονται δε, ειδικότερα, ως γνωμοδοτούντες φορείς «α) Οι δημόσιες αρχές της παραγράφου 2 του άρθρου 2 της κ.υ.α. υπ' αριθμ. Η.Π. 11764/653/2006 (Β'327). β) Η οικεία Περιφέρεια μέσω του Περιφερειακού Συμβουλίου, το οποίο λαμβάνει υπόψη απόψεις που διατυπώνονται από τα όργανα των άρθρων 73, 76 και 178 του ν. 3852/2010, το Δημοτικό Συμβούλιο του οικείου Δήμου, Συμβούλια Τοπικής ή Δημοτικής Κοινότητας του άρθρου 8 του ν. 3852/2010, το «ενδιαφερόμενο κοινό» και το «κοινό» (παρ. 1). Ως «κοινό» ορίζονται «ένα ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, καθώς και οι φορείς (ενώσεις, οργανώσεις ή ομάδες αυτών) εκπροσώπησής τους (παρ. 2) και ως «ενδιαφερόμενο κοινό» «το κοινό που θίγεται ή ενδέχεται να θιγεί ή του οποίου διακυβεύονται έννομα συμφέροντα από τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων για την πραγματοποίηση του έργου ή της δραστηριότητας, συμπεριλαμβανομένων και των μη κυβερνητικών οργανώσεων» (παρ. 3). Εξάλλου, στην έννοια της δημόσιας αρχής, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 2 της Κ.Υ.Α. Η.Π. 11764/653/16.3.2006, εμπίπτουν, μεταξύ άλλων, «α) η Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα, οι δημόσιες υπηρεσίες, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων συμβουλευτικών φορέων, σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο ...». Στη συνέχεια, κατ' εξουσιοδότηση του ως άνω άρθρου 1 παρ. 4 του ν. 4014/2001, εκδόθηκε η 1958/13.1.2012 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β'21), σύμφωνα με την οποία κατατάσσονται στην υποκατηγορία Α2 (Παράρτημα IV, ομάδα 4^η «Συστήματα περιβαλλοντικών υποδομών») «7. Εγκαταστάσεις αποθήκευσης και μεταφόρτωσης (ΣΜΑ) στερεών μη επικινδύνων αποβλήτων (εργασίες R12, R13, D13, D15) πλην των αναφερόμενων στους α/α 8,9» με ημερήσια ποσότητα εισερχόμενων αποβλήτων μεγαλύτερη ή ίση των 50 τόνων», «10. Μεμονωμένες εγκαταστάσεις ανάκτησης υλικών μέσω μηχανικής διαλογής (ΚΔΑΥ, ΕΜΑΚ κλπ.) από μη επικίνδυνα απόβλητα (εργασίες R12)» - το σύνολο» και «15.

- Μεμονωμένες εγκαταστάσεις παρασκευής εδαφοβελτιωτικών - κομπόστ από προδιαλεγμένο ή διαχωρισμένο οργανικό κλάσμα αστικών στερεών αποβλήτων σε βιομηχανικά κτίρια ή άλλες κατάλληλες κατασκευές π.χ. τύπου θερμοκηπίου, μη στεγασμένες κλπ. (εργασία R3)» με ημερήσια ποσότητα εισερχόμενων αποβλήτων μεγαλύτερη ή ίση των 20 τόνων. Περαιτέρω, στην 48963/5.10.2012 απόφαση του Υπουργού και του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β΄2703), που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της ως άνω διάταξης του άρθρου 2 παρ. 7 του ν. 4014/2011, καθορίζονται οι προδιαγραφές περιεχομένου της Α.Ε.Π.Ο. για έργα και δραστηριότητες κατηγορίας Α΄. Τέλος, στο άρθρο 5 της 167563/ΕΥΠΕ/15.4.2013 απόφασης του Υπουργού και Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β΄964/19.4.2013) [έναρξη ισχύος τρεις μήνες μετά της δημοσίευση στη Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, σύμφωνα με το άρθρο 13 της απόφασης αυτής], η οποία εκδόθηκε μετά την έκδοση της προσβαλλόμενης πράξης κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 2 παρ. 13 του ν. 4014/2011, καθορίζεται η διαδικασία έκδοσης Α.Ε.Π.Ο. για έργα και δραστηριότητες υποκατηγορίας Α2.
6. Επειδή, εξάλλου, με την οδηγία 75/442/ΕΟΚ (ΕΕL 194), τέθηκαν ορισμένοι βασικοί κανόνες για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων, με την δε Κ.Υ.Α. 49541/1424/9.7.1986 (Β΄444) που μετέφερε την ως άνω οδηγία στο ελληνικό εσωτερικό δίκαιο θεσπίστηκε, μεταξύ άλλων, η υποχρέωση κατάρτισης σχεδίων διαχείρισης σε επίπεδο νομού. Η εν λόγω οδηγία τροποποιήθηκε με την οδηγία 91/156/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 18.3.1991 (ΕΕL 78), η οποία με το άρθρο 1 αντικατέστησε τα άρθρα 1 έως και 12 της παλαιάς οδηγίας. Τη νεότερη οδηγία μετέφερε στην εσωτερική έννομη τάξη η Κ.Υ.Α. 69728/824/16.5.1996 (Β΄358), που καταργήθηκε με το άρθρο 16 παρ. 3 της Κ.Υ.Α. 50910/2727/16.12.2003 «Μέτρα και Όροι για τη Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων, Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης» (Β΄1909). Με την τελευταία αυτή ΚΥΑ, η οποία (άρθρο 1) αποσκοπεί στην «πλήρη συμμόρφωση» με τις διατάξεις της ίδιας οδηγίας 91/156/ΕΟΚ, τέθηκαν οι στόχοι και οι αρχές της ολοκληρωμένης διαχείρισης των στερεών αποβλήτων, κατά τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας (άρθρο 4), εγκρίθηκε το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΕΣΔΑ), το οποίο θέτει τους στρατηγικούς και ποσοτικούς στόχους της διαχείρισης με ιδιαίτερη έμφαση στην πρόληψη και τη μείωση της παραγωγής και της βλαπτικότητας των αποβλήτων, μέσω της επαναχρησιμοποίησης και της ανάκτησης υλικών και ενέργειας και της ανακύκλωσης, καθώς και στην αξιοποίηση των καλύτερων διαθέσιμων μεθόδων και τεχνολογιών που δεν συνεπάγονται υπερβολικό κόστος (άρθρο 5 και Παράρτημα ΙΙ) και προβλέφθηκε η κατάρτιση Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) για κάθε Περιφέρεια της χώρας, με το οποίο εξειδικεύονται οι γενικές κατευθύνσεις που περιέχονται στο Ε.Σ.Δ.Α.

(άρθρο 6, Παράρτημα ΙΙΙ). Εξάλλου, στο άρθρο 8 παρ. 2 περ. α' της εν λόγω Κ.Υ.Α. ορίζονται τα ακόλουθα (βλ. και άρθρο 36 του ν. 4042/2012, που παρατίθεται κατωτέρω): «2. Διάθεση, αξιοποίηση, προσωρινή αποθήκευση και μεταφόρτωση στερεών αποβλήτων. Για τη διάθεση, αξιοποίηση, προσωρινή αποθήκευση και μεταφόρτωση των στερεών αποβλήτων απαιτείται: α. Έγκριση περιβαλλοντικών όρων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 3, 4 και 5 του Ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκαν με τα άρθρα 1, 2 και 3 του Ν. 3010/2002, και στις κανονιστικές πράξεις που έχουν εκδοθεί σε εφαρμογή τους όπως την 15393/2332/2002 κοινή υπουργική απόφαση (Β'1022), την 25535/3281/2002 κοινή υπουργική απόφαση (Β'1463) και 11014/703/2003 (Β'332). Για την προσωρινή αποθήκευση των στερεών αποβλήτων εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 8 και 9 της 11014/703/2003 κοινής υπουργικής απόφασης ...». Περαιτέρω, οι όροι και τα κριτήρια καταλληλότητας και επιλογής θέσεων εγκατάστασης διαχείρισης αποβλήτων ορίζονται στο άρθρο 3 Παράρτημα Ι παρ. 3 της Κ.Υ.Α. 114218/31.10.1997 «Κατάρτιση πλαισίου προδιαγραφών και γενικών προγραμμάτων διαχείρισης στερεών αποβλήτων» (Β'1016), η οποία είχε ήδη εκδοθεί ενόσω ίσχυε η προαναφερθείσα Κ.Υ.Α. 69728/824/16.5.1996. Ειδικότερα, στο Παράρτημα Ι παρ. 3 της ως άνω Κ.Υ.Α. (114218/1997) ορίζονται τα ακόλουθα: «3.1. Χώροι Υγειονομικής Ταφής Αποβλήτων (ΧΥΤΑ). Απαγορεύεται η εγκατάσταση ΧΥΤΑ εντός των παρακάτω περιοχών: 3.1.4. - Οικιστικές περιοχές - Περιοχές εντός ορίων σχεδίου πόλης και εντός ορίων οικισμών με πληθυσμό κάτω των 2.000 κατοίκων ... 3.1.5. Για τα αεροδρόμια ισχύει η κείμενη νομοθεσία ... 3.2. Εγκαταστάσεις επεξεργασίας αποβλήτων. Ως εγκαταστάσεις επεξεργασίας αποβλήτων (ΕΕΑ) νοούνται στο κεφάλαιο αυτό οι παρακάτω εγκαταστάσεις ή συνδυασμός αυτών: - Εγκατάσταση μηχανικής ανακύκλωσης ή και κομποστοποίησης αποβλήτων ή ανεπεξέργαστου κλάσματος αυτών. - Εγκατάσταση θερμικής επεξεργασίας αποβλήτων ή ανεπεξέργαστου κλάσματος αυτών. - Κέντρο διαλογής ανακυκλώσιμων υλικών από απόβλητα. - Εγκατάσταση προεπεξεργασίας αποβλήτων, προκειμένου αυτά να οδηγηθούν προς περαιτέρω επεξεργασία ή προς υγειονομική ταφή. Για τις προαναφερόμενες εγκαταστάσεις ισχύουν οι δεσμεύσεις του κεφαλαίου 3.1 πλην της παραγράφου 3.1.4. 3.3. Κριτήρια συγκριτικής αξιολόγησης και επιλογής των ΧΥΤΑ και ΕΕΑ. Η συγκριτική αξιολόγηση και επιλογή της βέλτιστης θέσης μεταξύ των δύο ή περισσότερων εναλλακτικών (υποψήφιων) για κάθε εγκατάσταση χώρων, που έχουν προκύψει αρχικά από τη μελέτη εντοπισμού χώρων, γίνεται στα πλαίσια της ίδιας μελέτης σύμφωνα με τους όρους καταλληλότητας και κριτήρια συγκριτικής αξιολόγησης που περιλαμβάνονται στο πλαίσιο σχεδιασμού διαχείρισης στερεών αποβλήτων σε περιφερειακό ή νομαρχιακό επίπεδο και αποτελούν εξειδίκευση των παρακάτω γενικών κριτηρίων. 3.3.1. Προσδιορισμός κριτηρίων συγκριτικής αξιολόγησης και επιλογής Χ.Υ.Τ.Α. ... 3.3.2. Προσδιορισμός κριτηρίων συγκριτικής

αξιολόγησης και επιλογής χώρων για εγκαταστάσεις επεξεργασίας αποβλήτων ... γ. Χωροταξικά κριτήρια. γ.1. Απόσταση, σε συνδυασμό με τα στοιχεία φυσικής απόκρυψης και προκάλυψης της εγκατάστασης από οικισμούς, στρατιωτικές εγκαταστάσεις και στρατόπεδα, χώρους με μόνιμη και εποχιακή παρουσία μεγάλου αριθμού ατόμων, αρχαιολογικούς χώρους, αεροδρόμια, βιομηχανικές και βιοτεχνικές εγκαταστάσεις ... γ.3. Ευχέρεια παράκαμψης οικισμού και άλλων ανθρωπογενών δραστηριοτήτων για την πρόσβαση στην Ε.Ε.Α. γ.4. Οδική ή σιδηροδρομική απόσταση της Ε.Ε.Α. από το κέντρο βάρους της εξυπηρετούμενης περιοχής ...». Εξάλλου, στην παρ. 4.12 του ως άνω Παραρτήματος περιγράφονται οι τεχνικές προδιαγραφές των Κέντρων Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (Κ.Δ.Α.Υ.), ενώ στην παρ. 7 του ίδιου Παραρτήματος οι τεχνικές προδιαγραφές των εγκαταστάσεων μηχανικής διαλογής και κομποστοποίησης. Περαιτέρω, λόγω των επανειλημμένων τροποποιήσεων της Οδηγίας 75/442/ΕΟΚ και της ανάγκης αποτελεσματικότερης διαχείρισης των αποβλήτων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, εκδόθηκε η οδηγία 2006/12/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5^{ης} Απριλίου 2006 (ΕΕL 114), με την οποία κωδικοποιήθηκε και καταργήθηκε η Οδηγία 75/442/ΕΟΚ. Τελικώς, και η οδηγία αυτή καταργήθηκε με την Οδηγία 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Νοεμβρίου 2008 (ΕΕL 312), από 12.12.2010. Η τελευταία αυτή οδηγία μεταφέρθηκε στο εσωτερικό δίκαιο με τις διατάξεις των άρθρων 10 έως 48 της Ενότητας Β΄ του ν. 4042/2012 (Α΄24). Με τις διατάξεις αυτές θεσπίζονται μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας που να εμποδίζουν ή να μειώνουν τις αρνητικές επιπτώσεις της παραγωγής και της διαχείρισης αποβλήτων, να περιορίζουν το συνολικό αντίκτυπο της χρήσης των πόρων και να βελτιώνουν την αποδοτικότητά της (άρθρο 1 παρ. 2 του ν. 4042/2012). Ειδικότερα, επιβάλλονται η διαχείριση των αποβλήτων χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η ανθρώπινη υγεία και χωρίς να βλάπτεται το περιβάλλον (άρθρο 14), ο σχεδιασμός ολοκληρωμένου και κατάλληλου δικτύου εγκαταστάσεων διάθεσης αποβλήτων και εγκαταστάσεων ανάκτησης σύμμεικτων αστικών αποβλήτων με βάση τις αρχές τις αυτάρκειας και της εγγύτητας (άρθρο 16), η ιεράρχηση των δράσεων και εργασιών διαχείρισης των αποβλήτων ως εξής α) πρόληψη, β) προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, γ) ανακύκλωση, δ) άλλου είδους ανάκτηση, όπως ανάκτηση ενέργειας και ε) διάθεση (άρθρο 29), και η εκπόνηση σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων (άρθρο 22) και προγραμμάτων πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων (άρθρο 23), η κατάρτιση Εθνικού και Περιφερειακών Σχεδίων Διαχείρισης Αποβλήτων (άρθρο 35). Περαιτέρω, στο άρθρο 36 του ως άνω νόμου ορίζονται τα εξής: «1. Κάθε οργανισμός ή επιχείρηση που προτίθεται να προβεί σε εκτέλεση εργασιών επεξεργασίας υποχρεούται πριν από την έναρξη των εργασιών να λάβει: α) Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Α.Ε.Π.Ο.), σύμφωνα με τα άρθρα 3, 4 και 5

του ν. 1650/1986, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3010/2002 (Α΄91) και το ν. 4014/2011 (Α΄209), η οποία να καλύπτει τις εργασίες αυτές. Ειδικότερα, στο περιεχόμενο της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.), εκτός από τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε αυτή, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 5 του ν. 1650/1986, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3010/2002 (Α΄91) και το ν. 4014/2011 (Α΄209), αποτυπώνεται τεκμηριωμένα η διαχείριση αποβλήτων με έμφαση στην ποιοτική και ποσοτική σύσταση των αποβλήτων που παράγονται ή υποβάλλονται σε εργασίες επεξεργασίας, καθώς και πλήρη διαστασιολόγηση των εγκαταστάσεων επεξεργασίας. Οι περιβαλλοντικοί όροι που αφορούν στις εργασίες επεξεργασίας αποβλήτων αποτελούν αυτοτελές κεφάλαιο της Α.Ε.Π.Ο. και με αυτούς ορίζονται τουλάχιστον τα ακόλουθα: αα) Οι τύποι και οι ποσότητες αποβλήτων που μπορούν να υποβληθούν σε επεξεργασία αβ) για κάθε τύπο επιτρεπόμενης εργασίας, οι τεχνικές και τυχόν άλλες απαιτήσεις που σχετίζονται με τη συγκεκριμένη εγκατάσταση αγ) τα μέτρα ασφάλειας και προφύλαξης που πρέπει να λαμβάνονται αδ) η μέθοδος που πρέπει να χρησιμοποιείται για κάθε τύπο εργασίας αε) οι εργασίες παρακολούθησης και ελέγχου, οι οποίες είναι αναγκαίες αστ) οι αναγκαίες διατάξεις σχετικά με το κλείσιμο και τη μέριμνα μετά από την παύση λειτουργίας μιας εγκατάστασης. β) Άδεια λειτουργίας, από την κατά περίπτωση αρμόδια αρχή, εφόσον η άδεια αυτή απαιτείται από την οικεία νομοθεσία, ...».

7. 7. Επειδή, ο Κώδικας Αεροπορικού Δικαίου, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 1815/1988 (Α΄250), ορίζει στο μεν άρθρο 1 ότι «1. Αντικείμενο του Κώδικα αυτού είναι η ρύθμιση των σχέσεων που απορρέουν από τη λειτουργία ή την εκμετάλλευση πολιτικού αεροσκάφους. 2. ... 3. ... Κρατικό αεροσκάφος θεωρείται το χρησιμοποιούμενο για στρατιωτικούς, τελωνειακούς, αστυνομικούς και γενικά κρατικούς σκοπούς», στο άρθρο 9 παρ. 1, όπως η παρ. αυτή αντικαταστάθηκε από το άρθρο δέκατο τρίτο παρ. 1 του ν. 3082/2002 (Α΄316) ότι «1. Τα αεροδρόμια διακρίνονται ιδίως σε αερολιμένες, ελικοδρόμια και πεδία προσγείωσης, σύμφωνα με όσα ορίζονται ειδικότερα με διάταγμα» και στο άρθρο 10 παρ. 2, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο 23 παρ. 3 του ν. 3333/2005 (Α΄91) ότι «Η χρησιμοποίηση στρατιωτικών αεροδρομίων από πολιτικά αεροσκάφη επιτρέπεται ύστερα από άδεια του Υπουργού Εθνικής Άμυνας». Περαιτέρω, με το άρθρο μόνο του ν. 211/1947 (Α΄35) κυρώθηκε η Σύμβαση Διεθνούς Πολιτικής Αεροπορίας του Σικάγου, η οποία σύμφωνα με το άρθρο 3 εφαρμόζεται μόνο σε πολιτικά και όχι σε κρατικά (δηλαδή χρησιμοποιούμενα για στρατιωτικές, τελωνειακές και αστυνομικές υπηρεσίες) αεροσκάφη. Εξάλλου, με το άρθρο πρώτο της ΥΠΑ/Δ2/33387/10002/30.8.2007 απόφασης του Διοικητή της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας (Υ.Π.Α.) (Β΄1816) υιοθετήθηκαν και ενσωματώθηκαν στο εθνικό δίκαιο τα Πρότυπα και οι Συνιστώμενες Πρακτικές του Παραρτήματος (Annex) 14, Τόμος Ι, έκδοση 4^η, τροποποίηση 7 του Διεθνούς

Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας περί «Αεροδρομίων - Σχεδιασμού και λειτουργιών αεροδρομίου», το οποίο έχει εκδοθεί βάσει της Σύμβασης του Σικάγου. Σύμφωνα με την παρ. 1.2 «Εφαρμογή» του ως άνω Παραρτήματος «1.2.2 Οι προσδιορισμοί, εκτός εάν άλλως αναφέρεται σε ιδιαίτερο κείμενο, πρέπει να εφαρμόζονται σε όλα τα αεροδρόμια που είναι ανοικτά σε δημόσια χρήση σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 15 της Σύμβασης ... Οι προσδιορισμοί του παρόντος τόμου πρέπει να εφαρμόζονται, όπου είναι κατάλληλοι, σε ελικοδρόμια αλλά δεν πρέπει να εφαρμόζονται σε αεροδρόμια βραχείας απογείωσης/προσγείωσης ...». Στην παρ. 9.4 «Περιορισμός κινδύνων από πτηνά» του κεφαλαίου 9 «Επιχειρησιακές υπηρεσίες, εξοπλισμός και εγκαταστάσεις αεροδρομίου» του ίδιου Παραρτήματος ορίζεται ότι «... 9.4.3 Όταν εντοπιστεί κίνδυνος πρόσκρουσης πτηνών σε ένα αεροδρόμιο, η αρμόδια αρχή πρέπει να αναλάβει ενέργεια για τη μείωση του αριθμού των πτηνών, που αποτελούν ενδεχόμενο κίνδυνο για τις πτητικές λειτουργίες των αεροσκαφών, με την υιοθέτηση μέτρων που αποθαρρύνουν την παρουσία τους στην περιοχή ή τη γειτνίαση αεροδρομίου. ... Καθοδήγηση για αποτελεσματικά μέτρα, προκειμένου να θεσπιστεί εάν τα πτηνά, στην περιοχή ή τη γειτνίαση του αεροδρομίου, συνιστούν ή όχι ενδεχόμενο κίνδυνο για τις πτητικές λειτουργίες αεροσκαφών, καθώς και για τις μεθόδους για αποτροπή της παρουσίας τους παρέχεται στο Airport Services Manual Μέρος 3. 9.4.4. Η αρμόδια αρχή πρέπει να λάβει μέτρα για να εξαλείψει ή να περιορίσει τους χώρους εναπόθεσης απορριμμάτων, ή οποιαδήποτε άλλη τέτοια πηγή που προσελκύει τη δραστηριότητα των πτηνών, στην περιοχή και τη γειτνίαση του αεροδρομίου, εκτός εάν μια σχετική αεροναυτική μελέτη δηλώνει ότι αυτοί οι χώροι δεν φαίνεται πιθανόν να δημιουργήσουν συνθήκες που συμβάλλουν στο πρόβλημα κινδύνων από πτηνά. ... Θα πρέπει να δοθεί η δέουσα προσοχή στις ανησυχίες εκείνων που εκμεταλλεύονται το αεροδρόμιο, σχετικά με την ανάπτυξη γης, εγγύς των ορίων του αεροδρομίου, που ενδεχομένως θα προσέλκυε πτηνά/άγρια ζώα». Αναφορές, εξάλλου, στους κινδύνους για τα αεροδρόμια από τα άγρια ζώα και πτηνά περιέχει τόσο ο Διεθνής Οργανισμός Πολιτικής Αεροπορίας περί «Υπηρεσιών Αεροναυτικών Πληροφοριών», ο οποίος έχει εκδοθεί βάσει της προαναφερόμενης Σύμβασης του Σικάγου και έχει ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο με το άρθρο πρώτο της ΥΠΑ/Δ2/9947/2951/15.3.2007 απόφασης του Διοικητή της ΥΠΑ (Β´428) (σελ. 9083, 9087, 9101, 9102, 9114, 9118, 9121 ΦΕΚ), όσο και ο Βασικός Κανονισμός Αδειοδότησης και Λειτουργίας - Εκμετάλλευσης Αεροδρομίων, ο οποίος εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 46 παρ. 3 του ν. 2963/2001 (Α´268) και εγκρίθηκε με το άρθρο πρώτο της Δ3/Α/20357/4641/28.5.2002 απόφασης του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών (Β´701). Ειδικότερα, στο Παράρτημα Ι «Περιεχόμενα εγχειριδίου αεροδρομίου», Ενότητα 4 «Διαδικασίες λειτουργίας και μέτρων ασφαλείας αεροδρομίου», παρ. 4.12 ρυθμίζεται η «Διαχείριση

κινδύνων από άγρια ζώα και πτηνά» (σελ. 9103 ΦΕΚ). Περαιτέρω, η Δ3/Β/26901/6554/18.7.2006 απόφαση του Διοικητή της Υ.Π.Α. «Κανονισμός για τη μείωση της απειλής προσκρούσεων πτηνών και ζώων σε αεροσκάφη πολιτικής αεροπορίας» (Β΄1091), η οποία εκδόθηκε κατ' επίκληση του ως άνω ν. 1815/1988 και της Σύμβασης του Σικάγου, εφαρμοζόμενη, σύμφωνα με το άρθρο 2, «σε όλα τα ελληνικά αεροδρόμια που είναι ανοικτά στην εμπορική κίνηση, ή χρησιμοποιούνται για την εξυπηρέτηση εκπαιδευτικών πτήσεων ή πτήσεων γενικής αεροπορίας, ορίζει στο άρθρο 13 ότι: «1. Απαγορεύεται σε ακτίνα οκτώ (8) χιλιομέτρων από το σημείο αναφοράς του αεροδρομίου, [«Η καθορισμένη γεωγραφική τοποθεσία ενός αεροδρομίου» (βλ. κεφάλαιο 1.1. του Παραρτήματος 14, Τόμος Ι της Σύμβασης του Σικάγο)] χωρίς την έγκριση της Διεύθυνσης Αερολιμένων της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας: ... ζ) δραστηριότητες που μπορεί να προσελκύσουν πτηνά ... 2. Ειδικά για τη δραστηριότητα χώρων εναπόθεσης απορριμμάτων, υγειονομικής ταφής και/ή ανακύκλωσης απορριμμάτων, ο περιορισμός της προηγούμενης παραγράφου εκτείνεται σε ακτίνα (13) χιλιομέτρων από το σημείο αναφοράς του Αεροδρομίου. 3. Με αποφάσεις του Διοικητή της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας, μετά από εισήγηση της Διεύθυνσης Αερολιμένων, μπορεί να απαγορεύονται σε ακτίνα τριών χιλιάδων διακοσίων (3.200) μέτρων από το σημείο αναφοράς του αεροδρομίου: ... δ) οι δραστηριότητες που προσελκύουν τρωκτικά ή έντομα, ... στ) οι εγκαταστάσεις ανοικτού τύπου για την επεξεργασία αποβλήτων, η) οι δραστηριότητες που προσελκύουν πτηνά». Τέλος, στην παρ. 4 του άρθρου μόνου της Δ3/Δ/3271/781/27.1.2009 απόφασης του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών «Προστασία των Αεροπορικών Εγκαταστάσεων από τον κίνδυνο της ανάπτυξης κατασκευών - εμποδίων γύρω από αυτές, καθώς και της Αεροπλοΐας εκ των υπερυψηλών ανά την χώρα κατασκευών» (Β΄191) ορίζεται ότι «Πέραν των κατασκευών η ΥΠΑ γνωματεύει και για εγκαταστάσεις ή δραστηριότητες γειτονικές σε αεροδρόμια προς διασφάλιση της αεροπλοΐας ως κάτωθι: ... γ) Δραστηριότητες σκουπιδοτόπων και χώρων λυμάτων που αποτελούν πόλο συγκέντρωσης πουλιών, λατομείων και εργοστασίων που εκπέμπουν καπνούς και που είναι δυνατόν να επιδράσουν δυσμενώς στην ομαλή λειτουργία του αεροδρομίου», ενώ στην παρ. 6 του ίδιου άρθρου προβλέπεται ότι «Για την προστασία των στρατιωτικών αεροδρομίων, ορισμένα εκ των οποίων χρησιμοποιούνται και για πτήσεις πολιτικών αεροσκαφών, εκδίδεται ανάλογη απόφαση της Στρατιωτικής Αρχής». Οι διατάξεις αυτές, δεν καθιερώνουν, μεν, απόλυτη απαγόρευση εγκατάστασης δραστηριοτήτων διαχείρισης απορριμμάτων σε ορισμένη απόσταση από κάθε είδους αεροδρόμιο, αλλά εξαρτούν τη νομιμότητα χωροθέτησης χώρων εναπόθεσης, υγειονομικής ταφής ή ανακύκλωσης απορριμμάτων σε ορισμένη απόσταση από αεροδρόμια ορισμένων κατηγοριών, από την έγκριση των αρμοδίων για την ρύθμιση της αεροπορίας οργάνων, χωρίς, μάλιστα, να επιχειρούν διάκριση μεταξύ εγκαταστάσεων διαχείρισης

- ανοικτού ή κλειστού τύπου. Παραλλήλως, επιβάλλουν, κατά γενικό κανόνα, τη λήψη μέτρων στις περιοχές που γειτνιάζουν με αεροδρόμια για τον περιορισμό ή την εξάλειψη των χώρων εναπόθεσης απορριμμάτων, αφού οι χώροι αυτοί θεωρείται, καταρχήν, κατά τη σαφή διατύπωση των διατάξεων αυτών, ότι προσελκύουν τη δραστηριότητα των πτηνών. Οι ως άνω διατάξεις, τέλος, προβλέπουν τη δυνατότητα πλήρους απαγόρευσης με απόφαση του Διοικητή της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας της λειτουργίας σε ορισμένη ακτίνα από τα αεροδρόμια εγκαταστάσεων ανοικτού τύπου για την επεξεργασία αποβλήτων.
8. Επειδή, καθόσον αφορά ειδικώς την Περιφέρεια Πελοποννήσου, με την 5145/2.12.2010 απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, η οποία εκδόθηκε μετά την έκδοση της οδηγίας 2008/98/ΕΚ και πριν τη μεταφορά της στο εσωτερικό δίκαιο με τις ως άνω διατάξεις του ν. 4042/2012, εγκρίθηκε αναθεωρημένο και επικαιροποιημένο Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ). Στο κεφαλαίο Γ΄ του εν λόγω ΠΕΣΔΑ «Αποκλεισμός περιοχών για την υποδοχή των κύριων έργων διαχείρισης», προβλέπεται μεταξύ των προτεινόμενων κριτηρίων αποκλεισμού για τη χωροθέτηση κύριων έργων διαχείρισης «ΧΥΤ/ΟΕΔΑ» (Χώρων Υγειονομικής Ταφής - Ολοκληρωμένων Εγκαταστάσεων Διαχείρισης Απορριμμάτων] ότι, όσον αφορά τον «αποκλεισμό αεροδρομίων», ισχύουν τα οριζόμενα στην Δ3/β/26901/6554/18.7.2006 απόφαση του Διοικητή της ΥΠΑ (βλ. προηγούμενη σκέψη), η οποία, κατά τα προαναφερόμενα, εξαρτά τη νομιμότητα της χωροθέτησης εγκαταστάσεων εναπόθεσης απορριμμάτων, υγειονομικής ταφής ή ανακύκλωσης απορριμμάτων σε ακτίνα (13) χιλιομέτρων από το σημείο αναφοράς του Αεροδρομίου, από την έγκριση της Διεύθυνσης Αερολιμένων της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας. Η ως άνω πρόβλεψη της απόφασης του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Πελοποννήσου αναφέρεται μεν, κατά το γράμμα της, σε κύριες εγκαταστάσεις διαχείρισης απορριμμάτων (βλ. σχετικά και άρθρο 6 παρ. 3 περ. α και Παράρτημα ΙΙΙ αρ. 8 της Κ.Υ.Α. 50910/2727/2003) και, ειδικότερα, σε Χώρους Υγειονομικής Ταφής και Ολοκληρωμένες Εγκαταστάσεις Διαχείρισης Απορριμμάτων (ΧΥΤ/ΟΕΔΑ) και όχι σε εγκαταστάσεις για τη διαχείριση απορριμμάτων χωρίς υγειονομική τους ταφή κατά τη μεταβατική μέχρι την υλοποίηση του Περιφερειακού Σχεδίου περίοδο (βλ. σχετικά κεφάλαιο Ε της ως άνω απόφασης), όπως η επίμαχη, πρέπει, όμως, να ερμηνευθεί ενόψει της παρατιθέμενης στην προηγούμενη σκέψη νομοθεσίας σχετικά με την ασφάλεια των πτήσεων και των αεροσκαφών, η οποία δεν διακρίνει μεταξύ ολοκληρωμένων και μη ή μονίμων και προσωρινών εγκαταστάσεων και προβλέπει την έγκριση της ΥΠΑ για εγκαταστάσεις είτε υγειονομικής ταφής είτε ανακύκλωσης είτε απλής εναπόθεσης απορριμμάτων, δεδομένου, άλλωστε, ότι την εφαρμογή της αεροπορικής νομοθεσίας, η οποία αποσκοπεί στην ασφάλεια της αεροπλοΐας και των πτήσεων των αεροσκαφών, το ΠΕΣΔΑ Πελοποννήσου δεν έχει τη

νόμιμη δυνατότητα να περιορίσει. Προς την ίδια ερμηνευτική εκδοχή, άλλωστε, συνηγορεί, όχι μόνον η αεροπορική, αλλά και η περί απορριμμάτων νομοθεσία (Παράρτημα Ι παρ. 3 της μνημονευόμενης στην έκτη σκέψη Κ.Υ.Α. 114218/1997), η οποία, καθόσον αφορά στους περιορισμούς που απορρέουν από τη γειτνίαση με αεροδρόμια, δεν διακρίνει μεταξύ ΧΥΤΑ και άλλης μορφής επεξεργασία αποβλήτων, παραπέμποντας ως προς το ζήτημα αυτό στην αεροπορική νομοθεσία. Τέλος, η εν λόγω πρόβλεψη του ΠΕΣΔΑ οφείλει, κατά την έννοιά της, να λαμβάνεται εξίσου υπόψη και για τη χωροθέτηση εγκαταστάσεων διαχείρισης αποβλήτων κατά τη μεταβατική περίοδο μέχρι την υλοποίηση του ΠΕΣΔΑ, πολύ περισσότερο, μάλιστα, στην περίπτωση που η Διοίκηση εξετάζει σοβαρώς το ενδεχόμενο ένταξής τους στο εν λόγω ΠΕΣΔΑ και μόνιμης λειτουργίας τους.

9. Επειδή, όπως προκύπτει εν προκειμένω από τα στοιχεία του φακέλου, με το 3613/6.8.2012 έγγραφο της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων της Περιφέρειας Πελοποννήσου υποβλήθηκε στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού Πελοποννήσου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου η από μηνός Αυγούστου 2012 μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων για το έργο «Εγκατάσταση συστήματος δεματοποίησης, μηχανικής διαλογής και κομποστοποίησης μη επικίνδυνων αστικών στερεών αποβλήτων με προσωρινή αποθήκευση και μεταφόρτωση στη θέση “Μενέδες” Δ.Ε. Τρίπολης Δήμου Τρίπολης Π.Ε. Αρκαδίας». Στο πλαίσιο του έργου αυτού θα λαμβάνουν χώρα, σύμφωνα με την ως άνω μελέτη, οι εργασίες 1) συμπίεσης υλικών, όπως δερμάτων, υφασμάτων, και άλλων μη ανακυκλώσιμων ανόργανων υλικών, όπως μικρών χαρτιών, χαρτονιών, πλαστικών κ.ά., τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως εναλλακτικό καύσιμο (RDF) και διαχωρισμένων ανακυκλώσιμων υλικών (ΑΥ), 2) μηχανικού διαχωρισμού με διαλογή ανακυκλώσιμων υλικών και των οργανικών από τα αστικά στερεά απόβλητα (ΑΣΑ), 3) δεματοποίησης συμπιεσμένων όγκων, όπως δερμάτων, υφασμάτων, και άλλων μη ανακυκλώσιμων ανόργανων υλικών, όπως μικρών χαρτιών, χαρτονιών, πλαστικών κ.ά. κατόπιν μηχανικής διαλογής και των διαχωρισμένων ΑΥ, 4) αεροστεγούς και υδατοστεγούς συσκευασίας (περιτύλιξης) και δημιουργίας δεματίων των υπολειμμάτων των ΑΣΑ, τα οποία είναι κατάλληλα για χρήση ως RDF, 5) προσωρινής αποθήκευσης των παραγόμενων δεματίων RDF και των ΑΥ για 15 ημέρες σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο, πλήρως στεγανοποιημένο, 6) κομποστοποίησης ανοιχτού τύπου σε σειράδια των κλαδεμάτων κήπων, των πράσινων αποβλήτων και των οργανικών αποβλήτων που θα προκύπτουν από τη διαλογή των ΑΣΑ, 7) μεταφόρτωσης των συμπιεσμένων και διαχωρισμένων ΑΥ ανά κατηγορία υλικού και των δεμάτων RDF στις βιομηχανίες ανακυκλώσιμων υλικών και 8) μεταφοράς παραγόμενης ποσότητας εδαφοβελτιωτικού - κομπόστ ανάλογα με την ποιότητα προς τελική χρήση. Επί

της ως άνω ΜΠΕ γνωμοδότησε θετικά η Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφερειακής Ενότητας Αρκαδίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου με το 2528/

31.10.2012 έγγραφό της, επισημαίνοντας, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: «Η διαχείριση των στερεών αποβλήτων να γίνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να μην δημιουργούνται κίνδυνοι για τη δημόσια υγεία και το περιβάλλον καθώς και ενοχλήσεις από θορύβους ή δυσοσμία. Το εν λόγω έργο να μπορεί να αξιοποιηθεί και να συμπεριληφθεί στα πλαίσια της ολοκληρωμένης διαχείρισης Περιφερειακού Σχεδιασμού (ΠΕΣΔΑ). Να προβλεφθεί χώρος προσωρινής αποθήκευσης σε περίπτωση που δεν απομακρυνθούν στα χρονικά όρια που αναφέρονται στη μελέτη η διάθεση του RDF και του κομπόστ. Να εξασφαλιστούν οι κατάλληλες συμβάσεις ή συμφωνητικά για τη διάθεση του RDF και του κομπόστ πριν την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων ...». Περαιτέρω, η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας Πελοποννήσου με την από 29.10.2012 εισήγησή της προς το Περιφερειακό Συμβούλιο Πελοποννήσου εισηγήθηκε θετικά για την έγκριση της εν λόγω μελέτης, αφού εξασφαλιστούν τα παρακάτω: «- Να γίνει από το μελετητή διασύνδεση του έργου με τον υπάρχοντα ΠΕΣΔΑ, να περιγραφεί λεπτομερώς πώς εντάσσεται το παρόν έργο στον ΠΕΣΔΑ, η διάρκεια λειτουργίας του έργου και η τελική μορφή λειτουργίας του έργου κατά το τελικό στάδιο εφαρμογής του ΠΕΣΔΑ με τη δημιουργία ΟΕΔΑ (Ολοκληρωμένης Εγκατάστασης Διαχείρισης Απορριμμάτων). - Να εξασφαλισθεί η διάθεση του RDF και του κομπόστ με σύναψη κατάλληλων συμβάσεων ή συμφωνητικών πριν από την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων. - Στα πλαίσια της πιθανής περίπτωσης δυσκολίας διάθεσης του RDF και του κομπόστ, θα πρέπει να υπάρχει επαρκής και σωστά διαρρυθμισμένος χώρος προσωρινής αποθήκευσης ασφαλείας. - Να μελετηθεί η αξιοποίηση των υπαρχόντων [υπαρχουσών] υποδομών (ΚΔΑΥ, ανακύκλωση πλαστικών), όπως ορίζεται στον ΠΕΣΔΑ. - Τα απορριμματοφόρα οχήματα θα πρέπει να αδειάζουν το φορτίο τους με τέτοιο τρόπο ώστε όλα τα απορρίμματα να φτάνουν σύντομα στο διαχωρισμό ... και να μη δημιουργούνται οσμές από αποσυντιθέμενα απορρίμματα. - Εάν μετά την έναρξη της λειτουργίας αναφερθούν προβλήματα οσμών να κατασκευασθούν ή αγορασθούν κατάλληλα βιολογικά φίλτρα (ή οποιαδήποτε άλλη αποδεκτή μέθοδος) για τη μείωση αυτών. - Να δοθεί έμφαση στην περιμετρική δενδροφύτευση ώστε ο χώρος να μην είναι ιδιαίτερα ορατός από τον αυτοκινητόδρομο Ε.Ο. Τρίπολης Κορίνθου και από το στρατιωτικό αεροδρόμιο». Αφού έλαβε υπόψη του την ως άνω εισήγηση, το Περιφερειακό Συμβούλιο Πελοποννήσου γνωμοδότησε θετικά (απόφαση 416/18^ο πρακτικό/31.10.2012, θέμα τρίτο) για την ΜΠΕ σύμφωνα με τις παρατηρήσεις που περιέχονται στην εισήγηση αυτή. Εξάλλου, η εν λόγω μελέτη εστάλη με το 2014/29.8.2012 έγγραφο της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος

και Χωρικού Σχεδιασμού Πελοποννήσου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης προς γνωμοδότηση στο Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας και στην Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας, για το λόγο ότι η μελετώμενη θέση κατασκευής της μονάδας ευρίσκεται πλησίον του υφιστάμενου στρατιωτικού αεροδρομίου. Το Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας με το Φ.900/180718/Σ.4957/12.11.2012 έγγραφό του προς την Αποκεντρωμένη Διοίκηση απάντησε ότι δεν συνηγορεί για την εγκατάσταση της ως άνω μονάδας στην προτεινόμενη θέση για τους εξής λόγους: «α. Η εγγύτητα της εν λόγω εγκατάστασης στην 124 ΠΒΕ κρίνεται επισφαλής για την υγεία των νεοσυλλέκτων, ιδιαίτερα λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι πλέον αποτελεί Διακλαδικό Κέντρο Κατάταξης Νεοσυλλέκτων στρατευσίμων με δυναμικότητα 2000 ατόμων ανά Σειρά. β. Δεν τηρούνται οι αποστάσεις που προβλέπονται για αεροδρόμια και στρατιωτικές εγκαταστάσεις, παρ. 3.1.5, 3.2.3 και 3.3.2. γ.1 [του Παραρτήματος Ι του άρθρου 3 της Κ.Υ.Α. οικ. 114218/1997] και παρ. 2 Άρθρο 13 [της Δ3/Β/26901/6554/2006 απόφασης του Διοικητή της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας]. γ. Η διαχείριση των αστικών απορριμμάτων θα προσελκύσει πτηνά, τρωκτικά και έντομα, παρ. 3 (δ) και (η), Άρθρο 13 [της Δ3/Β/26901/6554/2006 απόφασης του Διοικητή της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας]. δ. Λόγω της εναπόθεσης απορριμμάτων στους χώρους της Μονάδας, προκειμένου να γίνει η διαλογή τους, η δεματοποίηση και η διεργασία της ανοικτού τύπου κομποστοποίησης θα υπάρξουν αναπόφευκτες οσμές προκαλώντας υποβάθμιση στην ποιότητα διαβίωσης των νεοσυλλέκτων ...». Περαιτέρω, η Διεύθυνση Αερολιμένων της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας, με το Δ3/Β/37291/6990/23.11.2012 έγγραφό της, συμφωνεί με τις απόψεις του ΓΕΕΘΑ καθ' όσον αφορά την επίδικη μονάδα, αναφερομένη και στην προοπτική επέκτασης της χρήσης του εν λόγω αεροδρομίου για εμπορικές πτήσεις πολιτικών αεροσκαφών και τάσσεται υπέρ της επιλογής άλλης θέσης για τη μονάδα αυτή, η οποία δεν θα επηρεάζει τις πορείες των αεροσκαφών λόγω της παρουσίας πτηνών και θα είναι σύμφωνη με τα προβλεπόμενα στις κείμενες διατάξεις κριτήρια. Στο ίδιο έγγραφο η εν λόγω Υπηρεσία αναφέρεται στην αρνητική γνώμη, που είχε διατυπώσει και κατά το παρελθόν με το Δ3/Β/33502/8115/24.10.2012 έγγραφό της σχετικά με τη δημιουργία παρόμοιας εγκατάστασης σε θέση εγγύς του Κρατικού Αερολιμένα Καλαμάτας και, περαιτέρω, διατυπώνει τη θέση ότι η χωροθέτηση μονάδων ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, που επηρεάζουν τις πτήσεις των αεροσκαφών, σε ακτίνα 13 χλμ. περιμετρικά των αεροδρομίων [βλ. σχετικώς προμνημονευόμενη Δ3/Β/26901/6554/18.7.2006 απόφαση του Διοικητή της Υ.Π.Α. «Κανονισμός για τη μείωση της απειλής προσκρούσεων πτηνών και ζώων σε αεροσκάφη πολιτικής αεροπορίας»], πρέπει να βασίζεται σε ορνιθολογική μελέτη από εξειδικευμένο και έμπειρο ορνιθολόγο, καθώς και ότι η καταγραφή της πανίδας πρέπει να γίνει κατά τα προβλεπόμενα στην Τεχνική Οδηγία 2

«Συλλογή και ανάλυση πληροφοριών πανίδας Αεροδρομίου» [ΥΠΑ/Δ3/Β/3358/908/29.1.2007] της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας. Στη συνέχεια, με το 596/οικ/7.2.2013 έγγραφό της, η Διεύθυνση Τεχνικών Έργων της Περιφέρειας Πελοποννήσου υπέβαλε στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού Πελοποννήσου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης την από Φεβρουαρίου 2013 τεχνική έκθεση μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με την οποία η κομποστοποίηση των ΒΑΑ θα πραγματοποιείται σε κλειστό κτίριο (σελ. 30 της εν λόγω μελέτης). Κατόπιν των ανωτέρω και, αφού ελήφθη υπόψη ότι η 1^η Διαχειριστική Ενότητα της Περιφέρειας Πελοποννήσου δεν εξυπηρετείται από ολοκληρωμένη μονάδα διαχείρισης στερεών αποβλήτων (ΜΕΑ - ΧΥΤΥ) και, περαιτέρω, ότι είναι επείγουσα η επίτευξη του στόχου της παύσης λειτουργίας και της αποκατάστασης του συνόλου των χώρων ΧΑΔΑ της χώρας με την υλοποίηση έργων άμεσης υποκατάστασής τους, εκδόθηκε η προσβαλλόμενη 5723/415/15.2.2013 απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, με την οποία εγκρίθηκαν οι περιβαλλοντικοί όροι για το έργο «Εγκατάσταση συστήματος δεματοποίησης, μηχανικής διαλογής και κομποστοποίησης σε κλειστό κτίριο μη επικίνδυνων Αστικών Στερεών Αποβλήτων (ΑΣΑ) Δήμου Τρίπολης Π.Ε. Αρκαδίας, με προσωρινή αποθήκευση και μεταφόρτωση», το οποίο θα υλοποιηθεί σε δύο μισθωμένες ιδιωτικές εκτάσεις στη θέση «Μενέδες» της Δ.Ε. Τρίπολης του Δήμου Τρίπολης (γήπεδα 1 και 2). Κατά τα προβλεπόμενα στην πράξη αυτή, στο μεν γήπεδο 1, έκτασης περίπου 10 στρεμμάτων θα εγκατασταθούν α) εντός υφιστάμενου βιομηχανικού κτιρίου η δραστηριότητα της μηχανικής και χειρωνακτικής διαλογής ανακυκλώσιμων υλικών (Κέντρο Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών ή ΚΔΑΥ), βιοαποδομήσιμων αποβλήτων (ΒΑΑ) και των υλικών των ΑΣΑ που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως εναλλακτικό καύσιμο (RDF), β) εντός του ίδιου κτιρίου και σε συνέργεια με το ΚΔΑΥ, θα εγκατασταθούν η δραστηριότητα της δεματοποίησης ανακυκλώσιμων υλικών (ΑΥ) και RDF, γ) ο στεγανοποιημένος χώρος προσωρινής απόθεσης των δεματίων ΑΥ και RDF και δ) ο βιολογικός καθαρισμός των υγρών αποβλήτων, σε συνδυασμό με δεξαμενή συλλογής των επεξεργασμένων υγρών, στο δε γήπεδο 2, έκτασης περίπου 9,8 στρεμμάτων, θα κατασκευαστεί κλειστό κτίριο μεταλλικού φέροντος οργανισμού ως προσθήκη στον υφιστάμενο χώρο του συνεργείου οχημάτων και φανοποιείου και στη συνολική επιφάνεια των 2.153,11 τ.μ., που θα προκύψει, εφοδιασμένη με περιμετρικές τάφρους για τη συγκέντρωση των στραγγιδίων, θα πραγματοποιείται η διεργασία της κομποστοποίησης των ΒΑΑ. Η ετήσια ποσότητα των εισερχόμενων μη επικίνδυνων στερεών αποβλήτων εκτιμάται σε 24.015 τόνους, από τα οποία οι 15.418 τόνοι εκτιμάται ότι θα είναι βιοαποδομήσιμα αστικά απόβλητα (εκτιμώμενη ημερήσια ποσότητα εισερχόμενων αποβλήτων 65,8 τόνοι, εκτιμώμενη ημερήσια ποσότητα εισερχόμενων ΒΑΑ 42,24 τόνοι). Σύμφωνα, τέλος, με την

ως άνω απόφαση (κεφάλαιο Α2), το επίδικο έργο εντάσσεται στην υποκατηγορία Α2 (Παράρτημα ΙV της Υ.Α. 1958/2012, ομάδα 4^η «Συστήματα περιβαλλοντικών υποδομών», α/α 7, 10, 15). Κατά της ως άνω απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ασκήθηκε από τους αιτούντες ενώπιον του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής προσφυγή του άρθρου 8 του ν. 3200/1955 (αρ. πρωτ. 1183/14.3.2013), η οποία απερρίφθη σιωπηρώς με την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας των εξήντα ημερών, εντός της οποίας ο Υπουργός όφειλε να αποφανθεί επί της προσφυγής αυτής.

10. Επειδή, εξάλλου, στο κεφάλαιο 6 «Κατάσταση Περιβάλλοντος - 6.Δ Ανθρωπογενές περιβάλλον», Ενότητα «6.Δ.5 Τεχνικές υποδομές» της από Αυγούστου 2012 Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (σελ. 100-101) γίνεται αναφορά στην ύπαρξη στρατιωτικού αεροδρομίου στο Δήμο Τρίπολης, το οποίο λειτουργεί ως ελικοδρόμιο, και στο έντονο ενδιαφέρον, που έχει εκδηλωθεί για την αξιοποίηση του εν λόγω αεροδρομίου ως πολιτικού (δυνατότητα χρησιμοποίησης αυτού για εξυπηρέτηση τουλάχιστον πτήσεων Charter), ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση στο Δήμο Τρίπολης, αλλά και στην ευρύτερη περιοχή της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Περαιτέρω, στην ενότητα «6.Δ.1. Χωροταξικός σχεδιασμός-Χρήσεις γης» του ίδιου κεφαλαίου (σελ. 92) αναφέρεται ότι «η υφιστάμενη κάλυψη γης στην περιοχή περιμετρικά κάθε γηπέδου εγκατάστασης και σε ακτίνα 5,0 km» περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, και «δίκτυα συγκοινωνιών (χώρος αεροδρομίου ...)», ενώ στην ενότητα «6.Δ.8. Ακουστικό περιβάλλον, δονήσεις, ακτινοβολίες» του κεφαλαίου αυτού (σελ. 106) ότι «... αν και το αεροδρόμιο της Τρίπολης βρίσκεται σε απόσταση 500 μέτρων δυτικά των γηπέδων, με δεδομένη τη μη λειτουργία του δεν τίθεται καμία μορφής [ζήτημα] επιβάρυνσης στο ακουστικό περιβάλλον της περιοχής». Εξάλλου, η θέση του εν λόγω αεροδρομίου πλησίον της επίδικης εγκατάστασης προκύπτει και από την εικόνα 3.1.2 «Δορυφορική εικόνα ορίων γηπέδων εγκατάστασης» (πηγή: Google Earth) της μελέτης (σελ. 17, κεφάλαιο «3. Συνοπτική περιγραφή-στόχος, σημασία, αναγκαιότητα και οικονομικά στοιχεία του έργου - συσχέτιση με άλλα έργα», ενότητα 3.1 «Γεωγραφική θέση και διοικητική υπαγωγή του έργου» • βλ. και «11.1.6 Χάρτη χρήσεων γης», σελ. 159 της Μ.Π.Ε., καθώς και «11.1.7 Χάρτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων έργου», σελ. 161 της Μ.Π.Ε.), αλλά και από φωτογραφίες που προσκομίζονται από τους αιτούντες. Περαιτέρω, στο κεφάλαιο 6 «Κατάσταση Περιβάλλοντος - 6.Δ Ανθρωπογενές περιβάλλον» της Μ.Π.Ε. γίνεται αναφορά στο στρατιωτικό αεροδρόμιο της Τρίπολης, στο σχετικό, όμως, με την εξέταση εναλλακτικών λύσεων κεφάλαιο της Μ.Π.Ε. (κεφάλαιο 5.2., σελ. 68 επ.) αναφέρεται (βλ. σελ. 70) ότι πλησίον των γηπέδων, στα οποία θα κατασκευαστεί το επίμαχο έργο, δεν υπάρχουν στρατιωτικές εγκαταστάσεις οποιασδήποτε μορφής, παρότι, κατά τα προκύπτοντα από το φάκελο, εγγύς της επίδικης εγκαταστάσεως υφίσταται αφενός, μεν, η 124 Πτέρυγα Βασικής Εκπαίδευσης (124 ΠΒΕ), που

σύμφωνα με όσα εκτίθενται στο Φ. 900/180718/Σ. 4957/12.11.2012 έγγραφο του Γ.Ε.ΕΘ.Α., αποτελεί διακλαδικό Κέντρο Κατάταξης Νεοσυλλέκτων στρατευσίμων με δυναμικότητα 2000 ατόμων ανά σειρά, αφετέρου δε το ως άνω στρατιωτικό αεροδρόμιο, του οποίου, μάλιστα, η ανάπτυξη σε πολιτικό προβλέπεται και στο Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Πελοποννήσου (βλ. 25294/2003 απόφαση της Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Β´1485, άρθρο 3, παρ. 3.5.).

11. Επειδή, περαιτέρω, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ακόμη ότι η αρχική πρόβλεψη που περιείχε η καταρτισθείσα ΜΠΕ του επίμαχου έργου, ήταν ότι η κομποστοποίηση βιοαποδομησίμων αποβλήτων, η οποία συμπεριλαμβάνεται στις εργασίες που θα διεξάγονται στην παραπάνω μονάδα, θα ελάμβανε χώρα σε ανοιχτούς χώρους (βλ. 31788/1674/9.7.2013 έγγραφο των απόψεων της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού Πελοποννήσου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης). Στη συνέχεια, λόγω των αρνητικών γνωμοδοτήσεων του ΓΕΕΘΑ και της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας, καταρτίσθηκε και υποβλήθηκε στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση από την Περιφέρεια Πελοποννήσου, η προαναφερόμενη από Φεβρουαρίου 2013 «τεχνική έκθεση μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων» με αντικείμενο τη διεξαγωγή των εργασιών κομποστοποίησης σε κλειστό κτίριο, με το περιεχόμενο δε αυτό εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων υπό την αντίληψη ότι, με τον τρόπο αυτό, ελαχιστοποιούνται οι επιπτώσεις της δραστηριότητας στο περιβάλλον (βλ. σημείο 26 του προοιμίου και κεφάλαιο Ε2 της προσβαλλόμενης απόφασης). Συγκεκριμένα, μετά την ως άνω τροποποίηση της αρχικής μελέτης, τα βασικά στάδια της προβλεπόμενης στην επίδικη εγκατάσταση επεξεργασίας αποβλήτων θα λαμβάνουν χώρα, σύμφωνα με τα εκτιθέμενα στο έγγραφο των απόψεων της Διοίκησης (σελ. 4), εντός κλειστών χώρων (α. διαλογή, δεματοποίηση, συσκευασία εντός υφιστάμενου ισόγειου βιομηχανικού κτιρίου εντός γηπέδου εμβαδού 9.995,95 τ.μ. -βλ. σελ. 15, 27-28, 42-45, 47 της αρχικής μελέτης βλ. και σελ. 8, 33-36 της Τεχνικής Έκθεσης- β. κομποστοποίηση εντός υφιστάμενου κτιρίου εκτιμώμενου εμβαδού 1.088,50 τ.μ., που στεγάζει συνεργείο αυτοκινήτων και φανοποιείο, με την προσθήκη νέου μεταλλικού κτιρίου εκτιμώμενου εμβαδού 1.064,61 τ.μ., εντός γειτονικού γηπέδου εμβαδού 9.813,53 τ.μ.: σελ. 7, 9, 14, 18, 30, 36-37 της τεχνικής έκθεσης, σελ. 16 της μελέτης). Και μετά, όμως, την τροποποίηση αυτή, μέρος των δραστηριοτήτων που θα εκτυλίσσονται στα ως άνω δύο γήπεδα, θα λαμβάνουν χώρα στο ύπαιθρο. Ειδικότερα, τόσο τα αστικά στερεά απόβλητα όσο και τα ανακυκλώσιμα υλικά θα εναποτίθενται από τα απορριμματοφόρα σε χώρο στεγασμένο, αλλά ημιυπαίθριο, εντός της χοάνης τροφοδοσίας του Κέντρου Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ) (σελ. 21,

52 της μελέτης, 14 της τεχνικής έκθεσης). Κατά τη μηχανική διαλογή, εξάλλου, τα ανατρεπόμενα οχήματα θα αδειάζουν το περιεχόμενό τους σε χώρο υποδοχής που θα έχει τη μορφή φρεατίου τροφοδοσίας, ενώ, σε περίπτωση ταυτόχρονης ή σωρευμένης έλευσης απορριμματοφόρων θα γίνεται εκφόρτωση στο χώρο υποδοχής υλικού και, στη συνέχεια, τα απορρίμματα θα σύρονται με περονοφόρο ή φορτωτή στην υποδοχή της μονάδας διαλογής του ΚΔΑΥ (σελ. 52 της μελέτης και 44 της τεχνικής έκθεσης). Περαιτέρω, τα παραγόμενα δεμάτια, αφού συσκευασθούν ώστε να απομονώνονται τα απορρίμματα από τις ατμοσφαιρικές συνθήκες και να καταστέλλονται οι φυσικοχημικές διεργασίες που οδηγούν στην περαιτέρω αποσύνθεσή τους, να μην εκλύονται οσμές και άλλα αέρια και να εμποδίζονται φαινόμενα ρύπανσης του εδάφους, του υπεδάφους και του υδροφόρου ορίζοντα, θα αποθηκεύονται προσωρινά (για χρονικό διάστημα έως 15 ημερών κατά τη μελέτη) σε ακάλυπτο χώρο με στεγανοποιημένη επιφάνεια. Κατά τα λοιπά, προβλέπεται μέγιστη ποσότητα παραμενόντων δεματίων 207,25 t ή 207,25 κ.μ. σε μέγιστη συσσώρευση 296,53 τ.μ. και ύψος 0,7 μ. (σελ. 20, 24, 43, 47-48, 60-61 της Μ.Π.Ε., βλ. και σελ. 13, 17, 18, 52-53 της Τεχνικής Έκθεσης), ενώ, τέλος, παραπλεύρως του ΚΔΑΥ προβλέπεται και χώρος πλυσίματος των απορριμματοφόρων οχημάτων μεταφορών των ΑΣΑ (κεφάλαιο Α3. περ. iv της προσβαλλόμενης απόφασης). Οι εγκαταστάσεις, εξάλλου, εντός των οποίων θα λαμβάνουν χώρα οι ως άνω δραστηριότητες, δεν αποτελούν, μεν, δομή εντεταγμένη στο προβλεπόμενο από το ΠΕΣΔΑ σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης στερεών αποβλήτων, στην προσβαλλόμενη, όμως, πράξη, τίθεται ο όρος της πλήρους αποκατάστασης του χώρου στην πρότερή του μορφή, μόνον «εφόσον [το έργο] δεν ενταχθεί στο πλαίσιο της προβλεπόμενης από το οικείο ΠΕΣΔΑ ολοκληρωμένης διαχείρισης στερεών αποβλήτων ...» (κεφ. Δ4 . 3), αντιθέτως δε υπάρχει ειδική πρόβλεψη των ενεργειών στις οποίες θα πρέπει να προβεί ο κύριος του έργου «... μετά την πάροδο του τριετούς χρονικού διαστήματος εφόσον κριθεί σκόπιμη η συνέχιση της λειτουργίας του ...» (κεφ. ΣΤ). Περαιτέρω, ομοίως στην προσβαλλόμενη πράξη (κεφ. Α 1), τίθεται ως στόχος, στην υλοποίηση του οποίου θα συμβάλει το έργο, η «δημιουργία υποδομών οι οποίες θα είναι χρήσιμες και θα μπορούν να εξακολουθούν να λειτουργούν και στο πλαίσιο του Συστήματος Ολοκληρωμένης Διαχείρισης ΑΣΑ της Περιφέρειας Πελοποννήσου, εξοικονομώντας με τον τρόπο αυτό σημαντικούς πόρους για τους πολίτες και την εθνική οικονομία», ενώ και στην εκπονηθείσα Μ.Π.Ε. προβλέπεται η δυνατότητα αξιοποίησης των εγκαταστάσεων του έργου ως σταθμού μεταφόρτωσης και για τη δεματοποίηση ανακυκλώσιμων υλικών στο πλαίσιο του ΠΕΣΔΑ (σελ. 11, 26, 109). Αλλά και κατά τη γνωμοδοτική διαδικασία που προηγήθηκε της προσβαλλόμενης πράξης μελετήθηκε σοβαρώς η λειτουργία της επίμαχης εγκατάστασης σε μόνιμη βάση. Έτσι, η Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφερειακής Ενότητας Αρκαδίας της

Περιφέρειας Πελοποννήσου με το 2528/31.10.2012 έγγραφό της επεσήμανε, κατά τα προαναφερόμενα, την ανάγκη «Το εν λόγω έργο να μπορεί να αξιοποιηθεί και να συμπεριληφθεί στα πλαίσια της ολοκληρωμένης διαχείρισης Περιφερειακού Σχεδιασμού (ΠΕΣΔΑ)», η δε Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας Πελοποννήσου με την από 29.10.2012 εισήγησή της προς το Περιφερειακό Συμβούλιο Πελοποννήσου εισηγήθηκε θετικά για την έγκριση της εν λόγω μελέτης, αφού «γίνει από το μελετητή διασύνδεση του έργου με τον υπάρχοντα ΠΕΣΔΑ, ... περιγραφεί λεπτομερώς πώς εντάσσεται το παρόν έργο στον ΠΕΣΔΑ, η διάρκεια λειτουργίας του έργου και η τελική μορφή λειτουργίας του έργου κατά το τελικό στάδιο εφαρμογής του ΠΕΣΔΑ με τη δημιουργία ΟΕΔΑ (Ολοκληρωμένης Εγκατάστασης Διαχείρισης Απορριμμάτων)». Ενόψει των ανωτέρω, το επίμαχο έργο διαχείρισης αστικών στερεών αποβλήτων, του οποίου, άλλωστε, έχει μελετηθεί σοβαρώς η ένταξη στο ΠΕΣΔΑ Πελοποννήσου και, κατά συνεκδοχή, η μόνιμη λειτουργία του, έπρεπε, αφενός μεν να μελετηθεί κατά συνεκτίμηση της άμεσης γειτνίασής του με το προαναφερόμενο αεροδρόμιο, αφετέρου δε να τύχει της εγκρίσεως των αρμοδίων κατά την αεροπορική νομοθεσία διοικητικών οργάνων, πολύ περισσότερο λόγω της υπαίθριας διενέργειας μέρους των δραστηριοτήτων του, η οποία θα επέτρεπε, υπό τις νόμιμες προϋποθέσεις, ακόμη και την απαγόρευση των δραστηριοτήτων αυτών σε κανονιστικό επίπεδο. Οι ισχυρισμοί, εξάλλου, του παρεμβαίνοντος Δήμου περί της εξαιρετικά περιορισμένης λειτουργίας του αεροδρομίου και μόνο για πτήσεις ελικοπτέρων και όχι αεροσκαφών, καθώς και οι αντίστοιχες παραδοχές της ΜΠΕ, σύμφωνα με τις οποίες το αεροδρόμιο είτε συνιστά απλό ελικοδρόμιο (σελ. 100 - 101) είτε δεν λειτουργεί καθόλου (σελ. 106), δεν απήλλασαν τη Διοίκηση από την υποχρέωση να μελετήσει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις του έργου έχοντας δεδομένη τη λειτουργία του, έστω περιορισμένη, προεχόντως για το λόγο ότι έχει ήδη αποτελέσει αντικείμενο χωροταξικού σχεδιασμού (βλ. 25294/25.6.2003 απόφαση ΠΕΧΩΔΕ, Β' 1485, με την οποία εγκρίθηκε το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας Πελοποννήσου), και μάλιστα ως πρόταση του οικείου περιφερειακού πλαισίου (άρθρο 3 σημείο Γ. 3.5.1., σελ. ΦΕΚ 20793), η ανάπτυξη του αεροδρομίου Τρίπολης, το οποίο απεικονίζεται στο Χάρτη Α2 (διαγραμματική απεικόνιση της Περιφέρειας, σελ. ΦΕΚ. 20810), προδήλως ως υπαρκτό, και η μετατροπή του από στρατιωτικό σε πολιτικό. Το εν λόγω έργο, εξάλλου, θα έπρεπε να είχε μελετηθεί και κατά συνεκτίμηση της άμεσης γειτνίασής με την ως άνω στρατιωτική εγκατάσταση (124 ΠΒΕ), εντός της οποίας διαμένουν επί σημαντικό, κατά τα κοινώς γνωστά, χρονικό διάστημα χιλιάδες πολίτες που εκπληρώνουν τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις, τούτο δε κατ' εφαρμογή της περ. γ.1. της παρ. 3.3.2 του κεφ. 3 («Όροι και κριτήρια καταλληλότητας και επιλογής

θέσεων εγκατάστασης διαχείρισης αποβλήτων») του Παραρτήματος Ι του άρθρου 3 της Κ.Υ.Α. 69728/824/16.5.1996, προαναφερθείσης ΚΥΑ 114218/1997. Για τους λόγους αυτούς, οι οποίοι προβάλλονται βασίμως, η υπό κρίση αίτηση πρέπει να γίνει δεκτή, να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη πράξη, καθώς και η σιωπηρή απόρριψη της κατ' αυτής προσφυγής των αιτούντων, και να απορριφθεί η ασκηθείσα παρέμβαση.